

УДК 811.112.2'373.613:681.5
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.3/30.212486>

Наталія ШКОЛЬНА,
orcid.org/0000-0001-5588-6601
викладач кафедри англійської мови
Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу
(Івано-Франківськ, Україна) nata_shkolna@ukr.net

ТЕРМІНОЛОГІЯ НІМЕЦЬКОЇ ФАХОВОЇ МОВИ ПРОМИСЛОВОЇ АВТОМАТИЗАЦІЇ ТА ЇЇ ГЕНЕТИЧНІ ДЖЕРЕЛА

У статті висвітлено результати дослідження спеціалізованої термінології і процесів наукової номінації німецької фахової мови промислової автоматизації. Мета роботи – провести кількісний аналіз термінології німецької фахової мови промислової автоматизації, оскільки терміносистема цієї галузі науки постійно оновлюється за допомогою трансформації існуючих термінологічних одиниць і створення нових. Перший етап полягав у формуванні корпусу термінів методом наскрізного виписування з «Німецько-українського словника термінів промислової автоматизації». На другому етапі встановлено генетичні джерела термінів німецької фахової мови промислової автоматизації, простежено їх етимологію, описано запозичення з романських, германських, слов'янських, семітських і грецької мов, виявлено причини появи інішомовних запозичень у німецькій фаховій мові промислової автоматизації. Здійснивши аналіз запозичених одиниць, що функціонують у галузі сучасної промислової автоматизації на семантичному рівні, можемо виділити такі тематичні групи термінів: позначення обладнання, що використовується; назви процесів; загальні поняття; позначення дій; указівки на ознаки; назви документації; терміни, що вживаються у дотичних галузях промисловості та науках. Численні запозичення з інших мов з'являються паралельно з розробленням нових пристроїв, упровадженням їх у різні галузі промислової автоматизації. За результатами аналізу найбільша кількість термінів і терміносполук німецької фахової мови промислової автоматизації мають генетичним джерелом романські мови (58,4% вибірки), що зумовлено як історичним і культурним впливом латини на решту мов Європи, так і посиленнями мовними контактами германських і романських мов унаслідок їх територіальної близькості. Далі слідують запозичення з грецької мови (24,3%), германських (2,8%), слов'янських (0,5%) і семітських мов (4,6%). Решту фахової лексики становлять німецькі автохтонні слова (13,5%). Отже, запозичення відображають гносеологічну та евристичну функції мови, які виражаються у ретельному пізнанні навколишнього світу, поєднуючи подальше його вивчення та відкриття нового знання.

Ключові слова: запозичення, термінологічна номінація, англіцизм, автохтонне слово, іноземне слово.

Nataliia SHKOLNA,
orcid.org/0000-0001-5588-6601
Lecturer at the English Language Department
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) nata_shkolna@ukr.net

TERMINOLOGY OF GERMAN LANGUAGE FOR SPECIAL PURPOSES OF INDUSTRIAL AUTOMATION AND ITS GENETIC SOURCES

The article deals with the results of studying specialized terminology and processes of scientific nomination of the German language for special purposes of industrial automation. The aim of the work is to conduct a quantitative analysis of the terminology of the German language for special purposes of industrial automation, as the terminology of this branch of science is constantly updated through the transformation of existing terminological units and the creation of new ones. The first stage was to form a corpus of terms by the method of end-to-end writing from the "German-Ukrainian dictionary of terms of industrial automation". At the second stage, genetic sources of terms of the German LSP of industrial automation are established, their etymology is traced, borrowings from Romance, Germanic, Slavic and Greek languages are described, the reasons for appearance of foreign borrowings in German LSP of industrial automation are revealed. Having analyzed the borrowed units operating in the field of modern industrial automation at the semantic level, we can identify the following thematic groups of terms: designation of equipment used; names of processes; general concepts; designation of actions; indications for signs; names of documentation; terms used in related industries and sciences. Numerous borrowings from other languages appear in parallel with the development of new devices, their introduction in various fields of industrial automation. According to the analysis, the largest number of terms and terms of the German LSP of industrial automation have a genetic source Romance languages (58.4% of the sample), due to both historical and cultural influence of Latin on all other European languages and enhanced linguistic contacts of Germanic and Romance languages due to their territorial proximity. This is followed by borrowings from Greek (24.3%), German (2.8%), Slavic (0.5%) and Semitic (4.6%). The rest of the professional vocabulary consists of German autochthonous words (13.5%). Thus, borrowings reflect the epistemological and heuristic functions of language, which are expressed in a thorough knowledge of the world around, combining its further study and discovery of new knowledge.

Key words: borrowing, terminological nomination, English loan word, autochthonous word, foreign word.

Постановка проблеми. Сьогодні значна увага приділяється дослідженням спеціалізованих термінологій і процесів наукової номінації в різних галузях наук для розроблення навчально-методичних комплексів іноземними мовами. Вивчення термінологій фахових мов дає змогу виявити їхні основні закономірності розвитку і сприятиме становленню й обслуговуванню сучасних високотехнологічних виробничих процесів, а також забезпечить порозуміння між фахівцями.

Аналіз досліджень. Спеціалізовані фахові мови та їхній термінологічний склад стали об'єктом ґрунтовних наукових розвідок Ю. В. Байло (англійська термінологія військової справи), Ю. І. Гринди (англійська фахова мова геодезії), О. М. Ріби (німецька фахова мова нафтової промисловості) та ін. Комплексне дослідження термінології німецької фахової мови промислової автоматизації (далі – НФМПА) залишилося поза увагою науковців, хоча терміносистема цієї галузі науки постійно оновлюється за допомогою трансформації існуючих термінологічних одиниць і створення нових, що становить **актуальність дослідження.**

Мета статті – вивчення складу термінології німецької фахової мови промислової автоматизації. Об'єкт дослідження – 15 767 термінів і терміносполук німецької фахової мови промислової автоматизації, дібраних із «Німецько-українського словника термінів промислової автоматизації» (Кійко, Школьна, 2019).

Виклад основного матеріалу. Термінологічна номінація, тобто процес найменування спеціальних понять науки і техніки, є цілеспрямованим творчим процесом. Утворення термінів відбувається свідомо, послідовно, з прагненням до чіткої системи. Терміни виникають, як правило, у професійному середовищі. Для створення нового терміна можуть бути використані різні мовні засоби, а вибір оптимального способу номінації є складним процесом, який визначають об'єктивні та суб'єктивні моменти, зовнішні та внутрішні чинники (Roelcke, 2010: 114–115).

Історично процес запозичення слів із загальноживаної мови відбувається на першому етапі без семантичних зсувів, потім додаються різні відтінки значень. Утворення словосполучень є легким шляхом поповнення термінології (Гринева-Гринева, 2008: 174–175). За допомогою способу вторинної номінації, тобто використання наявної в мові назви для позначення наукового поняття, відбувається кількісне й якісне поповнення термінології. Кількісне поповнення проявляється у тому, що функції термінів починають викону-

вати слова, які раніше не були термінами. Суть якісного поповнення термінології полягає у розширенні або звуженні семантики й зміні обсягу понять. Іншим вагомим внутрішнім ресурсом поповнення термінології є морфологічний спосіб словотвору, за якого відбувається побудова і модифікація нових термінів за допомогою деривативних афіксів, складання основ терміноелементів і утворення нових аббревіатур.

До зовнішніх ресурсів збагачення термінологічного фонду відноситься запозичення термінів з інших мов. Запозичення – це елемент чужої мови, перенесений з однієї мови в іншу в результаті мовних контактів, а також сам процес переходу з однієї мови в іншу (Гринева-Гринева 2008: 151).

Аналізуючи механізм запозичень, учені розглядають взаємодію екстра- та інтралінгвальних чинників, які стимулюють чи сповільнюють його прояви в двох часових вимірах: синхронії та діахронії. Екстралінгвальні причини збільшують частоту вживання іншомовного терміна чи термінологічного словосполучення у мовленні, сприяють розширенню кола носіїв нової термінології. У результаті запозичені терміни закріплюються у мовній свідомості. Наступним важливим лінгвістичним чинником, який сприяє проникненню іншомовних термінів, зокрема у німецьку мову, є тенденція до вживання іншомовного терміна замість власного громіздкого, як-от: *Computer / PC* замість *Datenverarbeitungsanlagen / EDVA*.

В останні десятиліття помітний великий вплив англійської мови, яка все активніше проникає в усі галузі лексики сучасної німецької мови. Англіцизм – це запозичене з англійської мови у будь-яку іншу мову або сформоване в ній за англійським зразком мовне лексичне або синтаксичне утворення, яке у цій мові сприймається як «чуже» її лексико-семантичній системі (Duden, 2007: 535). Під час дослідження запозичень у НФМПА та їх класифікації ми орієнтуємося на етимологію, тобто на генетичне джерело іншомовного слова, і визначаємо його як мову, в якій була утворена ця лексична одиниця за допомогою питомих або засвоєних нею словотвірних засобів.

Діахронійне вивчення запозичень передбачає встановлення часу появи чужомовного слова в мові-реципієнті, поширення, активізацію його в наступні періоди, дає змогу простежити зв'язок назви з предметом, поняттям і зміну цього зв'язку протягом певного історичного періоду (Кійко, 2014: 216). До діахронії належать також процеси фонетичної, граматичної і семантичної адаптації.

У роботі ми досліджуємо генетичні джерела 9 928 термінів і 5 839 терміносполук. Варто зазначити, що для терміносполук і складених

слів характерна множинність генетичних джерел – об'єднання в термінологічній одиниці кількох незалежних утворень низки мов (Nübling, 2013: 133–134; Кійко, 2014: 217), наприклад: *Koordinatensystem* «система координат» (*System* < гр. *sýstēma* «складене з багатьох частин і поділене ціле»; *Koordinate* < лат. *con-* «разом», *ordinata* «упорядкована лінія»). У таких випадках запозичення класифікуємо за генетичним джерелом основного слова і визначаємо його як мову, в якій була утворена ця лексична одиниця за допомогою питомих або засвоєних нею словотвірних засобів.

Щодо генетичного джерела досліджуваних термінів і терміносполук НФМПА спостерігаємо такий розподіл за мовами, з яких вони походять:

1) 8 521 термін і терміносполука (54,04% прикладів) прийшли з латини, наприклад:

– *Daten* «дані» (< лат. *datum* «дане»; дієприкметник минулого часу від *dare* «давати, виготовляти, писати») та похідні від цього іменника (220 термінологічних одиниць), як-от: *Digitaldaten pl von Messwerten* «числові значення результатів вимірювання»; *Effektororientierungsdaten pl* «дані орієнтації ефектора»; *Erkennungsdaten pl* «дані процесу розпізнавання»; *Lasernachlaufdaten pl* «дані системи лазерного спостереження»; *Messdaten pl* «дані вимірювання; результати вимірювання»; *Umweltmodelldaten pl* «дані моделі навколишнього простору» тощо;

– *Prozess* «процес» (< лат. *processus* «просування, перебіг» < *procedere* «просуватися вперед») та похідні від цього іменника (197 термінологічних одиниць), як-от: *Abbauprozess m* «декомпозиційний процес», *abproduktfreier Prozess m* «безвідходний процес», *adaptiver Steuerprozess m* «процес адаптивного керування», *diskreter stochastischer Mehrstufenentscheidungsprozess m* «дискретний випадковий багатокроковий процес рішення; дискретний стохастичний багатокроковий процес рішення», *Drosselprozess m* «процес дроселювання», *Einstufenprozess m* «одноступінчатий процес», *Vergasungsprozess m* «процес газифікації» тощо;

2) 3 832 терміни і терміносполуки (24,3%) походять із грецької мови, наприклад:

– *System* «система» (< гр. *sýstēma* «складене з багатьох частин і поділене ціле») та похідні від цього іменника (1 308 термінологічних одиниць), як-от: *Abbildungssystem n* «система зображення», *Abblasesystem n* «система зниження тиску», *absolutes Signalsystem n* «абсолютна сигнальна система», *adaptives sensorgeführtes System n* «адаптивна сенсорна система»; *aktives Laserkursfolgesystem n* «активна

лазерна система супроводу», *alphabetisches Kundeninformationssystem n* «алфавітна інформаційна система», *Luftkühlssystem n* «повітряна система охолодження», *massenloses System n* «невагома система», *mechanisches Folgesystem n* «механічна сервосистема» тощо;

– *Phase* «фаза» (< гр. *phásis* «явище; поява зірки») та похідні від цього іменника (75 термінологічних одиниць), як-от: *Arbeitsphase f* «робочий цикл», *Kippphase f* «фаза сигналів розгортки», *Kollisionsphase f* «фаза зштовхування», *kontinuierliche Phase f* «безперервна фаза», *Lenkungsphase f* «фаза наведення», *Preemphase f* «попередня корекція», *Ruhephase f eines Manipulatorsystems* «неробоча фаза маніпуляційної системи» тощо;

3) 667 термінів і терміносполук (4,2%) мають своїм джерелом французьку мову. Тут йдеться про слова, сформовані вже на ґрунті самої французької мови, наприклад:

– *Relais* «реле» (< фр. *relais* «станція для заміни коней» < дфр. *relaier* «залишати») та похідні від цього іменника загальною кількістю 278 термінологічних одиниць, як-от: *Anlaufzeitbegrenzerrelais n* «граничне стартове реле часу», *Anzeigerrelais n* «сигнальне реле», *Batterieladerelais n* «реле заряду батареї», *Drahtbruchrelais n* «реле контролю обриву», *elektromagnetisches kontaktloses Relais n* «електромагнітне безконтактне реле», *Fliehkraftrelais n* «центробіжне реле», *Störungsrelais n* «інтерференційне реле» тощо;

– *Montage* «монтаж» (< фр. *montage* «підйом, підймання» < фр. *monter* «приєднати; закріпити; підняти») та похідні від цього іменника сукупною кількістю 61 термінологічна одиниця, як-от: *automatische Montage f* «автоматичний монтаж», *automatisierte Bazgruppenmontage f* «автоматизований монтаж вузлів», *automatisierte selektive Präzisionsmontage f* «автоматизований селективний прецизійний монтаж», *Baugruppenpräzisionsmontage f* «прецизійне складання вузлів», *einfache Werkstückmontage f* «простий процес монтажу деталей», *Elektromotorenmontage f* «процес зборки/монтажу електродвигунів», *elektronisch gesteuerte Endmontage f* «кінцевий монтаж з електронним керуванням», *freiprogrammierbare automatische Montage f* «автоматична зборка з вільним програмуванням» тощо.

Окремо варто зупинитися на запозиченнях з англійської мови (412 термінів і терміносполук, 2,6%). Англійська мова в останні десятиріччя чинить помітний вплив на фахову німецьку мову і все активніше проникає у всі галузі фахової

лексики. Англіцизм – це запозичене з англійської мови у будь-яку іншу мову або сформоване в ній за англійським зразком мовне лексичне або синтаксичне утворення, яке у цій мові сприймається як «чуже» її лексико-семантичній системі (Duden, 2007: 535).

Запозичення з іноземної мови можуть уподібнюватися запозичуваній мові фонологічно, морфологічно, орфографічно або на двох чи всіх трьох указаних рівнях водночас. Згадані морфологічні, орфографічні та фонологічні фактори є суттєвими ознаками щодо розрізнення понять «іноземне слово» та «запозичене слово». Зупинимося на них детальніше.

1. Морфологічна ознака. Запозичувані в німецькій мові англійські дієслова всі без винятку отримують інфінітивну морфему *-(e)n*, як-от *clicken* від *to click*, *starten* від *to start*, *managen* від *to manage* тощо. Під час відмінювання до їхніх основ приєднуються особові закінчення німецьких дієслів. Прикметникові англіцизми впорядковуються в німецькій мові через німецьку флексію. Більшість іменникових англіцизмів отримують німецьку форму множини, наприклад *das Display – Displays*.

2. Орфографічна ознака. Орфографічні зміни наявні, коли під час написання англійське *-c-* і *-ss-* передаються через німецьке *-k-* і *-ss-*, наприклад: *product – Produkt*, *component – Komponent*, *code – Kode*, *stress – Stress*. Подальшими змінами є: нім. *Scheck* замість англ. *check*, нім. *Streick* замість англ. *strike*, нім. *Schok* замість англ. *Shock* та ін.

Лексеми або сполучення лексем, які в німецькій мові утворені засобами мови-джерела, але не наявні в ній у такому вигляді, позначаються як несправжні запозичення. Ми можемо поділити несправжні запозичення на три додаткові категорії: власне змінене запозичене слово, справжні лексичні запозичення та несправжні семантичні запозичення.

Змінене запозичене слово є морфологічно зміненим запозиченням англійських мовних знаків. Б. Карстенсен поділяє змінені запозичені слова на такі категорії:

1. Скорочення окремих слів. Типовим прикладом цього є *HF-Generator*; коротку форму якого використовують для позначення слова *frequenzmodulierter Generator m* «високочастотний генератор». Іншими прикладами скорочень англійських лексем є *Messtechnik* від *Dimension Technik* «вимірювальна техніка», *FM-Modulation* «частотна модуляція» від *Frequenzmodulation* тощо.

2. Скорочення складних слів. Ця підкатегорія стосується власне мовного скорочення англійських складних слів. Так, наприклад, часто трапляється *Pocket* як коротка форма від англій-

ського *pocket camera* «кишенькова камера», *Bot* від *Knowbot* «програма збору інформації; система глобального пошуку», *S-Bot* від *Spam-Bot* «спам-робот; мережевий робот, який розсилає спам-повідомлення» тощо.

3. Морфологічно змінені форми. За Б. Карстенсеном, у цій підкатегорії йдеться про «перетворення запозиченого з англійської мови морфемного інвентаря» (Carstensen, 1979: 160). Прикладами морфологічно змінених форм із нашої вибірки є терміни: *Digitaldaten pl von Messwerten* «числові значення результатів вимірювання», *Minimaxverfahren n* «мінімаксна стратегія» тощо.

4. Змішані (гібридні) складні слова – це складні слова з англійських, німецьких слів або лексем інших іноземних мов. Складне слово може базуватися на англійському зразку або ж утворюватися в німецькій мові без англійської частини, наприклад: *Hightech-Produktionshalle* «промисловий цех з ультрасучасною технологією», *Softwarelösung* «програмне рішення», *Pufferbatterie* «буферна батарея». Під «гібридизацією» Т. В. Пономарьова розуміє утворення нових лексем за допомогою запозичених елементів на основі словотвірних моделей німецької мови (Пonomарьова, 2001: 152). Ці гібриди широко використовуються у німецькій термінології промислової автоматизації, наприклад: *Smart-Grid-Anwendung* «застосування інтелектуальної енергосистеми», *Offshore-Windfarm* «офшорна вітроелектростанція» тощо. Список найчастотніших англіцизмів у складі гібридних складних слів у НФМПА наведено в таблиці.

Згідно з табл. 1, найчастіше у складі гібридних термінів НФМПА трапляються компоненти *Software* «програм(ний)», *Hardware* «систем(ний); апарат(ний)», *Online* «онлайн(овий)», *Management* «менеджмент(ний)» тощо. Рідше вживаються компоненти-англіцизми *Service* «сервіс(ний)», *Process* «процес(уальний)», *Tools-* «інструмент(альний)», *Application* «приклад(ний)», *Safe* «безпечний», *Control-* «контроль(ний)» тощо.

Як видно з наведених прикладів, під час створення похідних та складних термінів використовуються запозичені корені. Словотвір відбувається загалом за зразком типових німецьких способів, як-от: похідні терміни-іменники з німецькими префіксами: *Absorber*; складні терміни-іменники з двох чи більше запозичених коренів: *Magnetresonanztomographie*, *Klimawandel*, *Computertomographie*, *Energiemanagement*, *Energiecontrolling*, *Know-how*, *Life-Cycle-Kosten*; або складні терміни-іменники з запозичених і німецьких коренів: *Gebäudetechnologie*, *Solkraftwerke*, *Datengenerierung*.

Таблиця 1

Список найчастотніших англіцизмів у складі гібридних складних слів у НФМПА

Лексема	Кількість	Приклади
Software	25	<i>Bildanalysesoftware, Erkennungssoftware, Fachsprachesoftware, Mikroprozessorsoftware</i>
Hardware	20	<i>Basishardware, Grafikhardware, Hardwarebereich, Hardware-Ausfall, Hardware-Steuerung</i>
Online	18	<i>Mehrfachzugriff-Online-System, Online-Datenerfassung, Online-Diagnose, Online-Testeinrichtung</i>
Management	11	<i>Datenmanagement, dreistufiges Management-Informationssystem, Informationsmanagementsystem</i>
Low	5	<i>Low-High-Übergang, Low-Logikpegel, Low-Power-System, Low-Zustand</i>

Таблиця 2

Генетичні джерела німецько-українських міжмовних омонімів

Мова	Кількість запозичень	Мова	Кількість запозичень
Грецька	3832	Германські мови	435
Романські мови	9207	Англійська	412
Латинська	8521	Нідерландська	23
Французька	667	Слов'янські мови	86
Італійська	12	Польська	60
Іспанська	7	Чеська	26
Семітські мови	72		
Арабська	72	Разом	13632

До внутрішніх запозичених слів (нім. *inneres Lehnwort*) відносять запозичення, які не містять жодного англійського морфемного матеріалу. Порівняно із зовнішніми запозичуваними словами кількість лексем цієї категорії дуже обмежена, наприклад: нім. *Speicher* замість англ. *memory*, нім. *Diskettenlaufwerk* замість англ. *drive*, нім. *Maus* замість англ. *mouse* тощо.

Запозичення з решти мов є відносно нечисельними й охоплюють загалом 847 термінологічних одиниць. Це передовсім терміни та їхні похідні з арабської (*Algebra, Algorithmus, Ziffer*), нідерландської (*Ballast, Revier, Kante*), італійської (*Bilanz, Kasse*), іспанської (*Brigade, Demarkation*), чеської (*Roboter*), польської (*Grenze*) та інших мов (див. табл. 2).

Як видно з табл. 2, найбільша кількість термінів і терміносполук НФМПА мають генетичним джерелом романські мови (9 207 термінологічних одиниць, 58,4% вибірки), що зумовлено як історичним і культурним впливом латини на всю решту мов Європи, так і посиленнями мовними контактами германських і романських мов унаслідок їх територіальної близькості. Далі слідує запозичення з грецької мови (3 832 терміни, 24,3%), германських (435 запозичень, 2,8%), слов'янських (86 запозичень, 0,5%) і семітських (4,6%) мов.

Решту фахової лексики становлять німецькі автохтонні слова (загалом 2 135 слів, 13,5%), наприклад:

– *Strom*, яке походить з свн. *strōm, stroum*, двн. *stroum* «текучий» (402 термінологічні одиниці), наприклад: *Abfallstrom m* «струм відпускання реле», *abgehackter Gleichstrom m* «пульсуючий переривчастий струм», *Ableitstrom m* «струм витоку», *Ansprechstrom m* «струм спрацьовування», *ausgeglicher Gleichstrom m* «згладжений випрямлений струм», *Fremdstrom m* «сторонній струм», *Gegenstrom m* «протидіючий струм; струм при проти включенні», *Gleichstrom m* «постійний струм», *Leistungsstrom m* «струм провідності», *Mehrphasenstrom m* «багатофазний струм», *Nennbetriebsstrom m* «номінальний робочий струм» тощо;

– *Fehler*, що вперше засвідчене близько 1500 р. у значенні «хибний постріл» (137 термінологічних одиниць), як-от: *Handhabefehler m* «помилка маніпулювання», *Hardware-Fehler m* «апаратна помилка», *Instandhaltungsfehler m* «помилка в [тех]обслуговуванні», *Phasenabgleichfehler m* «розфазування», *Positionsfehler m* «позиційна погрішність», *Programmfehler m* «помилка програми», *prozentualer Fehler m* «виражена у відсотках похибка», *Stabilitätsfehler m* «похибка стійкості» тощо.

Здійснивши аналіз запозичених одиниць, що функціонують у галузі сучасної промислової автоматизації на семантичному рівні, можемо виділити такі тематичні групи термінів:

– позначення обладнання, що використовується: *Applicationssoftware, Elektromotor, Elektrofahrzeug, DiagnoseSoftware, Hardware*;
– назви процесів: *Monitoring, Datalogging, Computertomographie, Recycling*;
– загальні поняття: *Änderungs-Management, Multiuser-Engineering-Fähigkeit, Client-Server-Systemarchitektur, Archiv-Backup*;
– позначення дій: *generieren, klicken, downloaden, parametrieren*;
– вказівки на ознаки: *digital, integriert, elektronisch, optimiert*;
– назви документації: *Produktportfolio, Protokoll*;

– терміни, що вживаються у дотичних галузях промисловості та науках: *Reaktion, Diagnose, Reaktionszeit, Rezept, Sabotage, Gasatmosphäre*.

Висновки. Численні запозичення з інших мов з'являються паралельно з розробленням нових пристроїв, упровадженням їх у різні галузі промислової автоматизації. Отже, запозичення відображають гносеологічну та евристичну функції мови, які виражаються у ретельному пізнанні навколишнього світу, поєднуючи подальше його вивчення та відкриття нового знання. У перспективі плануємо здійснити тезаурусне моделювання німецької терміносистеми промислової автоматизації й описати семантичні відношення між термінами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гринев-Гриневиц С. В. Терминоведение. Москва : Академия, 2008. 304 с.
2. Кійко С. В. Німецько-українська міжмовна омонімія : монографія. Чернівці : Родовід, 2014. 434 с.
3. Кійко С. В., Школьна Н. О. Німецько-український словник термінів промислової автоматизації. Чернівці : Букрек, 2019. 378 с.
4. Пономарёва Т. В. Проявление тенденции к интернационализации в немецком словосложении. *Немецкая филология в СПбУ*. СПбУ, 2001. С. 208.
5. Carstensen B. Morphologische Eigenwege des Deutschen bei der Übernahme englischen Wortmaterials. *Arbeiten aus Anglistik und Amerikanistik*. 1979. № 2. S. 155–170.
6. Duden. Das Herkunftswörterbuch. Etymologie der deutschen Sprache. 5., neu bearbeitete Aufl. Bd. 7. Berlin/Mannheim/Zürich, Dudenverlag, 2014. 954 S.
7. Nübling D. Historische Sprachwissenschaft des Deutschen : eine Einführung in die Prinzipien des Sprachwandels. Damaris Nübling. 4. Aufl. Tübingen : Narr, 2013. S. 133–134.
8. Roelcke T. Fachsprachen. 3. Aufl. Berlin : Erich Schmidt Verlag GmbH, 2010. 270 S.

REFERENCES

1. Hrinev-Hrinevych S.V. Terminovedenie. [Terminology science] M.: Publishing center „Akademiiia”, 2008. 304 p. [in Russian].
2. Kiyko S.V. Nimetsko-Ukrainska mizhmovna omonimiya [German-Ukrainian homonym] : [monograph]. Chernivtsi: Publishing house „Rodovid”, 2014. 434 p.
3. Kiyko S.V. Shkolna N.O. Nimetsko-Ukrainskiy slovnyk terminiv promyslovoi avtomatyzatsiyi [German-Ukrainian dictionary of terms of industrious automation. Chernivtsi: Bukrek, 2019. 378 p.
4. Ponomariova T.V. Proyavleniye tendentsii k internatsionalizatsii v nemetskom slovoslozhenii [Tendency to internationalization in German stem composition]. *Сборник « Nemetskaya filologiya v SPbU»*. SPbU, 2001. P. 208.
5. Carstensen B. Morphologische Eigenwege des Deutschen bei der Übernahme englischen Wortmaterials [German morphological paths when adopting English word material]. *Arbeiten aus Anglistik und Amerikanistik*. 1979. Nr. 2. S. 155–170. [in German].
6. Duden. Das Herkunftswörterbuch. Etymologie der deutschen Sprache [The Dictionary of Origin. Etymology of the German Language]. 5., neu bearbeitete Aufl. Bd. 7. Berlin/Mannheim/Zürich, Dudenverlag, 2014. 954 S. [in German].
7. Nübling D. Historische Sprachwissenschaft des Deutschen : eine Einführung in die Prinzipien des Sprachwandels [German Historical Linguistics: an Introduction to the Principles of Language Change]. Damaris Nübling. 4. Aufl. Tübingen : Narr, 2013. 355 s., S. 133–134. [in German].
8. Roelcke T. Fachsprachen [Languages for Special Purposes]. 3. Aufl. Berlin : Erich Schmidt Verlag GmbH, 2010. 270 s. [in German].